

237/53/05

Opetusministeriö

30.5.2006

OPETUSMINISTERIÖN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2005

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa opetusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2005 tämän tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut opetusministeriön tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen ovat suorittaneet ylitarkastaja, JHTT Pekka Ihalainen ja rajatun valtuuskirjanpidon tarkastuksen osalta ylitarkastaja Aino Niemi ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula. Tilintarkastukseen sisältyneen matkahallintajärjestelmän tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Raija Holopainen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö, CISA Pentti Mykkänen.

TILINPÄÄTÖS

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

► Postiosoite: PL 1119, 00101 Helsinki ► Käyntiosoite: Annankatu 44, 00100 Helsinki
► Puhelin: (09) 4321 ► Faksi: (09) 432 5820

Tarkastuksessa on todettu, että talousarvion mukaan myöntöpäätösperusteella budjetoituja harkinnanvaraisia valtionavustuksia on opetusministeriön kirjanpidossa kohdennettu talousarvion ja talousarvioasetuksen 5 a §:n vastaisesti muulla perusteella vuoden 2005 menoksi yhteensä noin 10,7 milj. euroa momenteilla 29.69.25 (Aikuiskoulutuksen kehittäminen, siirtomääräraha), 29.90.50 (Eräät avustukset, siirtomääräraha), 29.90.51 (Apuhahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille, arviomääräraha) ja 29.90.52 (Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen, arviomääräraha). Momenttien 29.90.51 ja 29.90.52 osalta voidaan todeta, että vuoden 2006 talousarviossa vastaavat avustukset, joita vuonna 2005 oli virheellisesti kohdennettu yhteensä 6,3 milj. euroa, on budjetoitu maksuperusteella.

Talousarvion toteutumalaskelmasta puuttuu momenteilta 29.90.33 (Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuritoimintaan) ja 29.98.53 (Avustus Yleisurheilun MM-2005 -kisojen mediajärjestelyjen kustannuksiin) kaksi talousarviokirjanpitoon sisältyvää menorästikirjausta, joiden yhteissumma on 1,2 milj. euroa.

Ministeriö ei ole talousarvion toteutumalaskelmaan sisältyvässä valtuuslaskelmassa esittänyt tietoja valtiovarainministeriön määräyksessä (TM 0404/8.12.2004) olevan kaavan mukaisesti momenteittain jaoteltuna aikaisempina varainhoitovuosina käytettävissä olleisiin valtuuksiin ja kuluneena varainhoitovuonna käytettävissä olleisiin valtuuksiin.

Tilinpäätöslaskelmat on tarkastuksessa todettu muilta osin laadituiksi säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on esitetty talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty talousarvioasetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointa on tarkastettu riittä-

vässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetty olennaisilta osin oikeat ja riittävä tiedot.

Ministeriön toimintakertomuksessa esitetään toiminnallista tehokkuutta kuvaavina tietoina maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat sekä politiikka-alueita koskevat kustannustiedot ja henkilötyövuosien kohdistuminen prosesseille. Koska laskentapuitteet ovat prosessien osalta uudistuneet, ei vertailutietoja ole esitetty kattavasti.

Ministeriön kirjanpitoon on kirjattu yhteistoiminnan tuottoja yhteensä 5,3 milj. euroa, mutta tilinpäätökseen sisältyvässä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa on esitetty tuottoja ainoastaan 1,7 milj. euroa ja niitä vastaavat kustannukset. Ministeriön tulee jatkossa varmistaa, että laskelmaan otetaan mukaan kaikki Valtiokonttorin määräyksessä (364/03/2005) edellytetyt tuotto- ja kustannuserät.

Ministeriön tilinpäätös sisältää kustannusvastaavuuslaskelmat erikseen kustakin maksullisen toiminnan osa-alueesta. Hintatuen osalta on todettava, että vuoden 2005 talousarviossa on maksuperustelain 7 §:n vastaisesti osoitettu yhteensä 610 000 euroa määrärahoja julkisoikeudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen. Edellä tarkoitettua hintatukea on käytetty laskelmien mukaan 529 000 euroa. Ministeriö on ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin säädösmuutosten toteuttamiseksi.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa esitettyjä tietoja voidaan pitää olennaisilta osin oikeina ja riittävinä. Koska muiden toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjen tietojen laskentaan sisältyy erityisesti työajan kohdentamisesta aiheutuvaa olennaista epävarmuutta, ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida muilta osin pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitetyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyysissä ja tarkastettu kirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä harkinnanvaraisten valtionavustusten, laskennallisiin valtionosuuksiin liittyvän valvonnan, momenttiin 29.01.62 (EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta) rajatun valtuuskirjanpidon ja matkahallintajärjestelmän tarkastuksen yhteydessä.

Valtuuskirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin eräitä puutteita valtuuskirjanpidon menettelyissä, joiden johdosta opetusministeriön tulee ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Sisäisen valvonnan osalta ei tarkastuksessa ole tullut esiin muuta olennaista huomautettavaa.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Talousarvion mukaan myöntöpäätösperusteella budjetoituja harkinnanvaraisia valtionavustuksia on momenteilla 29.69.25 (Aikuiskoulutuksen kehittäminen), 29.90.50 (Eräät avustukset), 29.90.51 (Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille) ja 29.90.52 (Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen) opetusministeriön kirjanpidon mukaan kohdennettu talousarvion ja talousarvioasetuksen 5 a §:n vastaisesti muulla perusteella vuoden 2005 menoksi yhteensä noin 10,7 milj. euroa.

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on muilta osin noudatettu.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Ylitarkastaja, JHTT

Pekka Ihalainen

TIEDOKSI

Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Opetusministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori